

EESTI SPORDI-LEHT

No 2

12. 1. 1932.

Toimetuse ja taotuse
Tallinn, Müürivahe 16 93
Telefon 444-28 Postkast 70

Jumub teisipäeviti

Hind 15 senti

13. aastakäik
Tellimise hind:
aastas 6 krooni, kuus 60 senti

TALISPORT ON TÄIES HOOS.

Suusahüppe maailmarekord 81 m.

Üllatus norralaselt Ballangrudilt - 10.000 meetrit 16:46,4.

6 meest alla senise maailmarekordi.

KALEV VÕITIS SPORTI 3:1.

Suusahüppesport on üks julge-
maid ja nauditavamaid spordiala-
sid talvisel hooajal. Meil aga see
spordiharu on täiesti lapsekinga-
des. Vaevalt võime lugeda 10
suusasportlast, kes on riskeerinud
üldse hüpata. Seda ala harras-
fatakse ainult Viljandis ja Rakve-
res, kus küll primitiivsed suusa-
hüppemäed ehitatud. Viljandi suu-
samägi on siiski tunduvalt parem
ja ehitatud enam-vähem nõuete
kohaselt, kuid siiski sealt saab
vaevalt sooritada maksimaalseid
25 m. hüppeid. Rakvere suusa-
mägi ei võimalda ka seda. Nüüd
on kavatsus Nõmmele ehitada ka
suusahüppemägi. Esimesi suusa-
hüppevõistlusi peeti mineval aastal
Viljandis, kus kohalik kooli-
õpilane Oskar Veldeman sooritas
Eesti parima suusahüppe 19,5 m.
Teised võistlejad sooritasid 15-
18 m. hüppeid.

Välismaal, eriti aga Norras,
Schveitsis ja Kanadas on hüppe-
sport levinenud suureks spordi-
alaks, mis tõmbavad kokku küm-
neid tuhandeid pealtvaatajaid. Ja
tõesti on suur nauding jälgida,
kuidas inimene, nagu lind lendab
60-70 meetri kaugusele. Parima
suusahüppe on sooritanud
schveitslane S. Ruud, kes püstitas
mineval aastal maailmarekordi 81
m. kaugusele.

Sarnase hüppe sooritamine
nõuab erilist julgust ja külma-
verd...

Suusahüppe sporti tuleb alata
noores eas, et omada vastavat
julgust.

Esialgu tuleb harrastada mäe
soitu, et allaliuglemine oleks paen-
duv. Siis minnakse üle hüpetele
väiksest mäest, kus harrastatakse
10-15 m. hüppeid vastava ta-
sakaalu omandamiseks.

Kui tehniline külg täiesti selge,
siis vast riskeeritakse üle minna
õigele suusahüppe mäele.

Schveitslane S. Ruud (Zürich) hüppab Davosis maailmarekordi —
81 m. Esiplaanil — S. Ruud.

Meie suusasportlased on saanud
esimesi näpunäiteid soomlase Toi-
vo Nykänenilt, kes Rakvere ja
Viljandi huusavõistlustel tegi
hüppeid 25 m. piiridesse.

Rohkem julgust ja rohkem har-
jutusi, küllap siis ka meil ker-
kivad oma suusahüppajad.

* * *

500 meetri eeljooksudes võit-
sid: Pedersen — 46,7; Engnes-
tangen — 45,1. Lõppvõistlustel
olid ajad: Pedersen — 45,8;
Engestangen ja Lindboe 1 ja 2
mtr. järel.

5000 mtr. võitis kergelt Bal-
langrud ajaga 8.34,1. Teiseks
tuli Kolbjörn Andersen ja kolman-
daks Rangwald Olsen.

1500 mtr. oli „passimisjooks“,
mispärast ka aeg nõrk tuli. Võitis
Ballangrud 2:46,2, kuna teiseks
tulnud Pederseni aeg oli sama.

10.000 mtr. oli erilisel huvitav.
Startis korraka 15 meest.
pingutus oli kogu aeg erilise pi-
nevusega. Jooksu juhtisid üksikud
mehed ainult lühikest maad, kuna
nad aset pidid andma võistlejaile.
Ballangrud suutis lõpuks oma pa-
remuse maksma panna ja lõpetas
esimesena jooksu ajaga 16:46,4.
Aeg on üle poole minuti parem
kui senine maailmarekord, mis
1928 a. peale ajaga 17:17,4 kuu-
lub Ballangrudi kaasmaalasele Ar-
mand Carisonile. Kuid tugevad
olid ka võitja vastased. Teiseks
lõpetanud Lindboe oli B. järele ai-
nult poolteist meetrit. Kolmandaks
tulnud Engestangen oli järel ai-
nult kaks ja pool meetrit. Rang-
wald Olsen oli neljas, Carlsen viies
ja Staksrud kuues. Kõigi nende
aeg oli alla 16:50.

* * *

Pühapäeval peeti jääpalli „suur-
võistlus“ Kalev-Sport. Võitis Kalev
3:1 (2:1). Kohtunik E. Ellman.

Võistlust asub juhtima Kalev Frei-
bergi löögist. Varsti viigistab selle
Tipner. Poolaeg jääb siiski Jõersi
kaudu Kalevile. Teisel poolel tasa-
vägises mängus mõni minut enne
lõppu Estam nihutab vahe 3:1. Mäng
oli tugev. Kalev rahuldus täiesti,
kuna Spordil puudus temale omane
„sisu“. Väravahid laitmatud. Spordi
ringkonnas ollakse nüüd kindel, et
Eesti meistrititel ka tänavu on
nende. Kaotus ju virgutab...

Norralased tahavad tänavu kogu
maailma üllatada oma erakorrali-
ste aegadega uisutamises. Nende
poolt peetud võistlustel 10.000 m.
jooksti pool minutit alla senist
maailmarekordi. Ning seda tegi
mitte ainult üks mees vaid 6
võistlejat, kes kuuluvad tippklassi.

Ettevalmistusi suusatamisele.

Õieti valitud ettevalmistussport teeb headmeelt. Murdmaa jooks ja võimlemine keppidega on parimad abinõud.

Dipl. ins. V. Pantenburg.

Suusatamine on viimaste aastate jooksul saanud üldsuse harastavamaks spordialaks. Igaüks vähemalt kord katsub muretseda pikad lauad, need saabaste külge siduda ja lumele jooksmine minna. Kuid paljudki esimeste katsete järel loobuvad sellest kiire väsimise või järgneva tugeva ja valurikka lihaste „kaatri“ pärast. Muutatakse tahtejõutuks. Suusatamine on siis kõik muu, kuid mitte nauding ega värskendus. Et puudused suusatajast enesest olenevad, sellele ei mõtle palju keegi. Ei võeta omaks, et puudused tekkivad vähesest ettevalmistusest ja nõrgast harjutamisest.

Kui tahetakse nautida täies ulatuses taliiõbusid, siis tulevad täita ka üksikud reaalsed tingimused. Need on täitsa füüsilise iseloomuga ning esimeses vaimustuses ei panda nende peale mingit rõhku. Minu tähelepanekute ja kogemuste järel palju algavad suusatamist tarvilise eelharjutusega, vaatamata sellele, et see ala inimeselt nõuab võrdlemisi suuri kehalisi pingutusi ja võimeid. Eriti siis kui ei lepita väikese retkega tasasel maastikul, vaid minnakse pikemaks sõiduks mägestikku. Selle järel loomulikult nädala lõpul valutavad kõik kondid ning sellega on pühitud suusatamise vaimustus.

Kes tahab naudingut tunda talispordist, peab teistel aastaaegadel hoolitsema kehaliste harjutuste ja vastupidavuse eest. Suurlinna elanik ei saa lumerohke maastiku elaniku eeskujul kaua lumes harjutada ja sisemisi elundeid kiirelt vahelduvate kõrguste muutmise ja jooksust tingitud tugeva tegevusega kohandada. Sellepärast peab linlane varakult oma keha ettevalmistamisega algust tegema. Tähtsamaks abinõuks tuleb pidada murdmaajooksu. Seda võib harastada igal aastaajal, igasuguses maastikus vaatamata ilmastiku oludele. Kui on külm, võib selle vastu kaitsta kehaosi, mis rohkem välja ulatavad, nagu alasti jalgäärred, käed ja nägu. Võidakse osad õlitada ning jooksta harjutuskostüümis, kuigi eelistavam on lühike püks.

Südame tegevus vabab õhus liikumise juures kasvab väga tunduvalt. Kehalise eelharjutusega võib suusatamisel südame tegevust kergesti vigastada. Kopsude tege-

Pilt nr. 2 (vasakul). Murdmaajooks suusakeppidega. Paremalt — Kogu keha võimete tõstmiseks ja julguse saavutamiseks on soovitatav teha keha heite harjutusi.

vus jooksu juures nõuab ka pingutust, kuna tal tuleb rahuldada kõrgendatud hingamise vajadust. Kopsud peavad harjuma kiiremalt ja sügavamalt hingama.

Peale murdmaajooksu on hädatarvlik ka võimlemine. Ekslik on arvamine, et jätkub suusavarustuse kordaseadmisesest ja ootamisest soodsa talilma peale. Tänapäeval on iga spordiharust osavõtmiseks soovitatav ettevalmistusi teha võimlemise abil. Kui võimlemine on täitnud oma ülesande, kooskõlal karastanud keha harjutuste abil, siis on vajalik veel siseelundeid vastupidavus arju'us'ega kõvendada. Selleks pakub murdmaajooks vastuvaidlematuid hüvesid. Peale jooksu kasutatakse veel massaashi ja harjutusi, et lihased ei kangestuks.

„Kuivamaa“ kursusel, kus algajale sissejuhatavaid näpunäiteid antakse, pole vaja kõiki seisakuid kätte õpetada. Kuid iga teise ala eeskujul tuleb siis ka siin suuska-dega harjutusi teha. Esijoonel tuleb harjuda tasakaalu harjutustega, ühe suusa tõstmine, jalgade laiendamine ja nende rullimine, et kõvendada jalalihaseid. Lisaks tulevad põlvest nõtkumised ja istukile laskmised ning jala vibutamise istukil olekul.

Väga hea, seni kasutamata eelharjutusvõimalusi pakub keppide

tarvitamine. Viimaseid kasutatakse maastikul suusatamisel õige oht-ralt. Nad pole kasulikud ainult tasasel maastikul sõitmisel, vaid ka mäkke tõusmisel. Harjutanud suusataja kasutab keppe mitmete hüpate teostamiseks. Hüpped ja hooandmised hariliku suusatamise juures nõuavad hästi arendatud käte kui ka õlgade lihaseid.

Võidakse keppe kasutada mitmeks „kepvõimlemiseks“. Keppidest tuleb kinni haarata ja käte abil tõusu ja laskumise harjutusi teha, nagu näha pildil (nr. 1).

Seda tuleb võimalikult tihedamini korrata. Nii tugevdatakse mitte ainult käe, vaid ka kõhu ja selja lihaseid. Eriline tähendus on aga murdmaajooksul keppide abil. Neid võib kasutada järgmiselt. Nad heidetakse ette. Jooksu hooga kandute õhku püsti (käte'e kusuures jalad tukvad võimalikult keha ligidale tõmmata, nagu seda näitab pilt (nr. 2).

Pilt Nr 1 (vasakul). Tõusu ja laskumise harjutused. Paremalt — jalgade vastupidamise võimete tõstmiseks tehakse harjutusi mõlemi jalaga, nagu kõrvaloleval pildil näha.

See vastab suusahüppele. Võib aga ka keppe vaheldamisi ette visata ja siis sirgele käele tõusta, vastab kiirsõidu viisile edasi saada. See harjutus väsitab ka kõige vähem ning peaks ka laialdasema suusatajate pere poolt kasutamist leidma.

Kuid need harjutused ei arenda neid lihaseid, mis kasutamist leiavad liuglemisel. Neid saab harjutada ainult uisutamisel või sõitmisel rulluiskudel. On kõneldud ka rullsuuskadest, kuid neid võib kasutada ainult algaja, kes sportlikult mingit ettevalmistust pole saanud. On aga vaja ettevalmistava spordi abil jõuda nii kaugele, et suusatamine suurimat naudingut pakuks. Seda võib saavutada tähendatud lihtsate abinõudega, mis ei nõua muud kui veidi indu ja armastust asja vastu.

Suusatamine muutub kogu rahva spordiks. Praegune elu nõuab tugevaid inimesi. Head elundid, vastupidavad liikmed, kindlad liigutused, vaimukas tegutsemine ja otsustusvõime on tänapäeva elu algnõudeid. Neid omadusi on vaja kasvatada ja arendada. Selleks on vaja harjutusi. See kaitseb inimesi juhtivate õnnetuste ja raskuste puhul. Eeltingimuseks on ka lihtne eluviis, nagu see omane looduse inimesele. Sooled ja magu peavad hästi töötama, nahk peab olema tugev ja vastupidav igale ilmastikule. Kes talvel tahab metsa ja mägedesse minna peab selleks oma keha juba suvel ja sügisel ette valmistama ja koolitama. Suured nahaosad peavad saama päikest ja õhku. Kõiksugu liigutused teevad lihased tugevaks ja liikmed painduvaks. Siis on talvine nauding täielik.

Percy Williams 10,3.

Percy Williams on Kanadas peetud võistlustel 100 m. jooks-nud 10,3 sekundiga, mis on uueks Kanada rekordiks. Tolan jooksis Vancouveris küll seda maad 10,2 sek., kuid seda saavutust ei loetud rekordiks.

Täielikum spordiäri Eestis

KAUBAMAJA

„SPORT“

Tallinn, S. Karja 18.

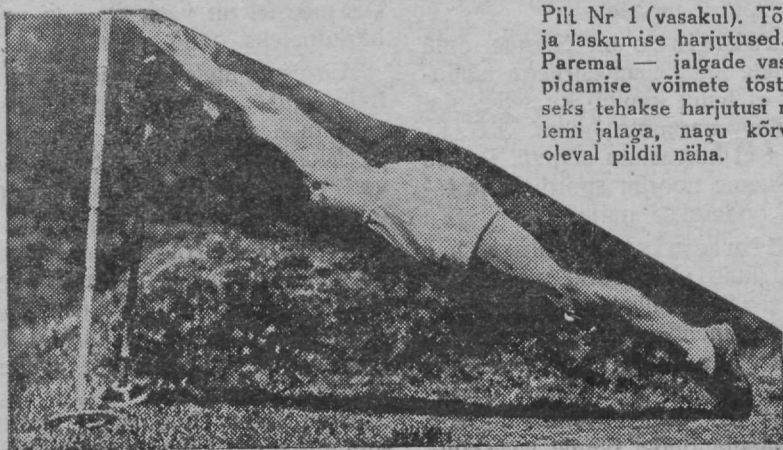
Kõnetr. (2)23-00

soovitab kõige soodsamate hindadega

Talviseks hooajaks:

Suuski svütreid
uiskusid mütsi
tõukekelke kindaid
sporaiikelke sääri
lastekelke salle jne.

A/S. „Union“ suusasapaid

OLÜMPIAMÄNGUD JA SOOME.

Sport on Soome mõjuvaim reklaamabinõu.

On soomlane parem sportlane kui eestlane?

(„Spordilehele“ kirjutanud Soomest Kalju Kofkas.)

Sarnast juhtumit, et Soome jääks olümpiamängudest kõrvale, ei või ette kujutada. Sport on nüüdsete olümpiamängude ajajärgul kaheteraga mõõgaks arenenud. Ühelt poolt spordi siht on inimese keha ja vaimu sümeetriiline arendamine, teiselt poolt on sport jällegi üheks mõjuvaks reklaamabinõuks Soomele.

See viimane ongi teinud osavõtu olümpiamängudest Soomele rahvusküsimuseks. Sportleva Soome üheks tähtsamaks püüdeks on arendada mitme tuhande sportlase hulgast võimalikult rohkem tippsaavutuste sportlast, kellele ülesandeks on näidata maailmale, mida soomlane saavutada võib.

Soomlane teab ise seda sihti selgesti, sest maailmale on ju ükskõik, mitu maavõistlust ja missuguste tagajärgedega Soome võidab. Aga olümpiamängul, seal, kus kõik sportlevad rahvused võistluses kohtavad — seal on võitja kõikide võitja, seal maksab juba võita.

Sellepärast tihti annabki Soome enesele andeks maavõistluste kaotusi, et siis suurema hoolega ette valmistada olümpiamängudeks ja näidata, kes on siis parem.

Soome oma spordi reklaami tõttu peab nüüd paratamatult olümpiamängudest võtma osa, et oma renomeed mitte kaotada.

Spordi kuulsuste loomine on Soomele hiilgavalt korda läinud. Meie aga imetleme, et Soomes on nii palju rahvusvahelise klassi sportlasi, aga imetlevam on see, et neid on nii mitmel aladel.

Siin tahan lühidalt ülevaadet anda iga ala olulisemate joonte kohta.

Ehk küll Soome taliolümpiamängudel suusavõistlustel midagi tähelepanuväärset pole saavutanud, kuna kiiruisutamine on toonud rohkesti võite, siiski suusatamine on populaarsem kiiruisutamisele.

Kiiruisutamises on Soomel olnud õnne omada paar-kolm meest, kes on võitnud sagedasti maailma parima uisutajarahva norralaste laialdase väerinna. Suusatajaid on sagedasti vaevanud halb õnn, iseäranis suuskade määrimises, ehk küll mitmed rahvusvahelised suurvõidud on seda ebaõnnestumist pehmenanud. Olgu tähendatud, et Soome suurima suusavõistluse Salpansselkä päämatkal 50 km. on soomlane ikka võitjaks tulnud, kuna Holmenkollenis, Norras, on võitjaks tulnud nii soomlane kui ka rootslane. Olümpiavõitjadki on Soomes lüüa saanud.

Iluuisutamist ei ole seni veel palju harrastatud ja suusahüppajatel pole seni veel olnud kasutada sarnast head hüppemäge, milliseid Norras mitmeid. Jääpallis on Soome ühes Rootsiiga maailma parimad ja iga aasta peetakse nende vahelist maavõistlust.

Jäähokid on harrastatud alles paar aastat, maahokid sugugi veel.

Vabamaadlus ei ole Soomes nii populaarne, kui vabamaadluse kodumaal Ameerikas, seda jõukam ja tugevam on selle vastu aga kreeka-roomamaadlus.

Soomlane tunnustab oma tähtsamaks spordialaks kergerõustiku, olgugi, et temal sellel alal on võimatu võita USA'ad. Kergerõustiku populaarsus on tingitud asjaolust, et just sel alal on Soomel kõige rohkem maailmakuulsaid sportlasi, kuna nende saavutused on hõlpsasti mõõdetavad sentimeetrite ja sekunditega. Võib olla selle ala populaarsus oleneb ka sellest, et soomlane selles näeb kõige rohkem spordi mõistet.

Laskmises on Soome oma mitmete maailmameistritega näidanud, et tema kuulub ka sellel alal maailma parimate hulka. Tõstmist ei harrastata sugugi. Poks on Soome noorim spordiala ja temalt oodetakse palju.

Võimlemist on harrastatud kaua, kuid alles 1930. aastal tema sai rahvusvaheliseks, kui Heikki Savolainen Pariisis võitis kunstvõimlemises maailmameistri tiitli. Võimlemine on maadluse kõrval ainuke ala, milles Soome loodab olümpiamängudel omale meeskonnavõitu.

Ujumine areneb iga aasta, aga praegu on Soomel ainult üksainus mees, kes võib edukalt võistelda olümpiamängudel.

Vettehüpetes võiks suure õnne juures juhtuda üllatust.

Vesipallis edu ei tuleks küsimusse, samuti ka tennises. Jalgpall on samuti küsimusemäärgi all. Võit Eesti üle, viik Norraga ja võit Taani üle ei ütle veel midagi ja soomlastel tuleb oodata sel alal paremaid aegu.)

Pesapall on tunginud igale poole, aga seda mängu harrastatakse ainult Soomes, ning viimasel aastatel vähesel määral ka Eestis.

Jalgrattasõidus on Soomel olnud senini ainult üksainus mees, kes on suutnud pakkuda konkurentsi põhjamaa jalgratturitele, nüüd on aga temale tekkinud terve rida noori, kes ahvardavad tema käest meistritiitlit viia ära.

Võrk- ja korvpall, milles eestlased tunnevad ennast kuuluvat maailma parimate hulka, leiab aset Soomes ainult ülikooli kehalise kasvatuses instituudis õppeainena.

Lake Placidisse ja Los Angelesi saadab Soome ülalnimetatud aladest sportlasi: suusatamine, kiiruisutamine, vabamaadlus, kreeka-rooma maadlus, kergerõustik, poks, laskmine, võimlemine, ujumine, võimalikult jalgrattasõit ja iluuisutamine.

Kui väärtuslikuks soomlased peavad oma edu olümpiamängudel, näitab muuseas see hoolsus, millega Soome sportlased nende võistlustele valmistatakse ette.

Suusameeskond valiti juba mineval talvel, mille kohta pikalt vaieldi, kes peab nende viie õnneliku hulgast maha jääma. Meeskonda valiti Veli Saarinen, Martti Lappalainen, Tanno Lappalainen, Väinö Liikanen ja Volmar Toikka. Tänavu talvel oli nende korrald. harjutuskuu Kolil, ilusa murdmaastikuga, Pielisjärve rannal Põhja-Karelias. Harjutuskava kuulub esijoones metsatöö, puude raimine ja jalutusmatkad. Lume tulekuga algasid suusaretked. Saun ja massaz loomulikult paratamatud. Jõulupühadeks lasti mehed paariks nädalaks koju puhkusele. Jaanuari alul algas meeskonna reis Lake Placidi, mis asub palju rohkem lõunas, kui Koli, ja kus meestel on veel üks kuu aega harjutusteks enne võistlusi.

Kiiruisutajatele polnud ühist treeningut nähtud ette. Sõitsid suusatajatega juba välja Thunberg ja Blomqvist. Uisutajad võistleavad enne veel Davosis Euroopa esivõistlustel.

Kuidas Los Angelesi meeste harjutamine on korraldatud, sellest on aega veel hiljemgi kõnelda. Üteldagu ainult, et harjutustöö mõnedel aladel juba on alanud ja teistel alatakse.

Nagu näha, hoolitseb Soome suurepäraselt oma poegade eest. Ja maksab vaeva ka, sest töö

Johnny Kuck harjutab Los Angelesi jaoks.

Jaapan annab tõsisel vastaseid kergerõustikus ja ujumises.

Pole jäänud kaheksat kuud olümpiamängudeni. Aeg-ajalt ilmuvad siin seal teated, kes parematest sportlastest mängudest osa võtavad. Ajaviiteks mõnigi mees teeb arvestusi, kes mis alal mis kohale võib tulla. Ometi peab väitma, et paljud neist arvamistest arvustusi välja ei kannata ja loodetud mees vastavat kohta ei näe võistlustel. Pole ju varem aegadelgi olümpia võitjad järjestustabelites olnud kindlatel kohtadel. Üksiku mehe tagajärjed muutuvad aasta jooksul mitte ainult mehe enda vormist tingituna, vaid ka hulgast muist asjaoludest. Kas pole siin mõõduandvad ilmastik, konkurentide võimed, kui ka võistlustest osavõtmise arv. Üksiku ala paremad mehed aasta jooksul ei stardigi. Kuigi nad seda vahest teevad, sünnib see ebasoodsates tingimustes. Kuid see annab ka võimaluse olümpiamängudel tulla võitjaks mehel, keda suured asjatundjad üldse nimekirja polnud võtnud.

Teistsugune on olukord juba mõni kuu enne mängu. Siis juba peab eeldama, et inimesed, kes võistlustest osa võtta soovivad, tihemini ja virgemalt harjutustest osa võtavad ning ka võistlustele ilmuvad. Sellepärast võib ka möödunud aasta 10 parema nimekirjast kahtlematult leida nimesid, kes mängudel kohtade tulevad.

Juba nüüd võib öelda, et Ameerika ja Soome paremad mehed kohtadele tulevad. Kuid tuleb ka leppida sellega, et Jaapani hüppajad ja ujujad väga tõsisena vastasena esinevad, kuna nad nooremata spordirahvana on suutnud neil aladel püstitada uusi maailmarekordid.

Kes tuleb 1932. a. augusti meistriks? Praegu harjutatakse vaikselt. Vanad kahurid, kes 1928. a. Pariisis head olid, loodavad jälle võita loorbereid. Kogemused aitavad neid edu saavutada. Vaadelge kas või

Johnny Kucki, kes oma tublidust Amsterdamis näitas. Praegu harjutab ka tema vaikselt. Kuigi temast midagi kuulda ei ole, võib arvata, et see võimsa võistleja algkujul, kes omab kirelt valitsetavaid lihaseid, suudab ennast maksma panna. Ning kui vaatate ta võimakat ja kindlajoonelst heidet, siis võidab ta teie usalduse.

Viimasel ajal võistleb ta Los Angelesi Athletic Clubi värvides. Elab praegu Nilsonis.

Poola kergejõustiklaste kuldne aasta.

Rida uusi rekorde. Ilusaid rahvusvahelisi võite.

Spordilehele kirjut. Varssavist A. P.

Eelolympia aasta mõõdus Poola kergejõustikule üllatavalt. Tugevnenud on juba meie jõud ja meil on usku ning lootust temasse; teame milleks võime saada ja millega arvestada. Kürel sammul rabelesime välja meie seniajasest ummikust, siirdudes ühte ritta tugevamate Euroopa rahvastega.

Ehk küll hooaja algus meile sarnast olukorda ei ennustanud, sest suurte jõupingutustega sai meile osaks võit 3-me maavõistlusel Balti rahvaste üle.

Mõõdus mõni kuu, mille jooksul kristalliseerus end meie paremate norm. Treenerijate sportlaste ridadest kerkis esiplaanile ikka rohkem ja rohkem talente. Samal ajal sai meile osaks suurtriumpf Antwerpenis — kus kaotasime ainult inglastele, — jättes 5 teist rahvast enda taha. Väljasõit Pardubice (Tšehhosl.) tõi neile jälle väärtuslikke võite. Tuli lõpuks sügis ja temaga ühes rida raskeid rahvusvahelisi kohtamisi.

Peale kaotatud maavõistluse ungarlastega, tuli kirglikult oodatud võit tšehhide üle.

Peale 5. aastase võistluse tšehhidega, jäi lõpuks võit meile.

Ühe ainsa nädala jooksul tõusis meeskonna vorm suurejooneliselt. Mõõdus veel üks nädal ja Poola võistles ühesti, — itaallastega. Pärjs ühetaoliste jõudude juures kaotasime ainult minimaalse punktide vahetega (69 — 73 vastu), rahvastele kelle sportlik kuulsus dateerib juba mitmeist aastast. See oli kõrguse punkt, mitte ainult viimase hooaja oma, vaid terve meie kergejõustiku liikumisele.

Sellel võistlusel ometigi ületasime kahe tagajärje piiri, milist tulemust juba kaua ootame: Mikrut heitis oda üle kuuekümmne meetri ja Binjakovski purustas esimesena 50 sek. piiri 400 mtr. jooksus.

See enneolemata vormi tõus meie terves meeskonnas pöörab tähelepanu ühele faktile, mida tuleb allakriipsutada. Need on kõrgeklassilised saavutused, mis meile osaks saanud — kõva ja õige harjutusega, ja väärtuslike kohtamistega, kõvade vastastega. Kõva võituse tuies tõuseb vorm, kasvab tahtejõud ja usk endasse.

Kõik see võimaldas meie kerge võidu Belgia üle. See võit ehk küll kergelt saavutatud, omab siiski suure propaganda tähtsuse. See oli kenat lõppakord tervele hooajale.

Meie esitusemeeskonna hääd saavutuste kõrval, tuleb allakriipsutada üllatavaid võite ja võrdlemata arengut meie suurjooksja Kusocinski juures. Nüüd on ta täht, mitte ainult meie kergejõustikule, vaid terve Poola spordile, ning praegusel silmapilgul ainuke olympia lootus.

Vaatame nüüd lähemalt teisi sport-

lasi. — Lühikestes jooksudes ületas omi vastaseid Trojanovsky II. Väljamaaastega võisteldes päästab alati oma au. Võitis Ungari parimaid jooksjaid. Tema noorus ja sprinteri talent ennustavad talle suurt tulevikku. Tema parimad ajad, mida korduvalt jooksnu on 10,7 ja 22,5. Peale tema on meil reservid Binjakovsky, Kozlicki, Slivak ja Grünangi näol.

400 mtr. on kuningas Binjakovski. Võidab alati suurepärase ajaga. 49,6 s. rikastas meie rekordide tabeli. Kõige lähem temale on Kostrzewski — 50,5 s., siis Piechocki (50,8); Weiss (50,8) Miller (51,2), Maszewski (51,6). Keskmajooksjatest on Kusocinsky ja Peckiewicz kõrval — Lesicki ja Marzewsky — 800 mtr., Lidoroviez ja Kusmicki — 1500 mtr. Teised „lokaalsed suurused“ sel silmapilgul veel tõsiselt kõne alla ei või tulla.

Suureks kaotuseks oli meile Kostrzewsky ärajäämine treeningutest (jala vigastuse tõttu).

Pikkades maades figureerivad Kusocinsky kõrval Hartlik, Strzalkowsky, Adamsky ja Mialka, kõigil on aeg alla 16 min. 5 kilom. jooksus. Nende keskelt loodame lõpuks partneri Kusocinskile, kes temale rahvuslikult sekundeeriks rahvusvahelistel võistlustel. 400 mtr. tõkkejooksus ei ole suuremat edusammu teh-

tud, kuna 110 mtr. noteerime Novosielsky edusammu — 15,4 s., tema lähemateks konkurentideks on Trojanovsky I ja Zajusz.

Kaugushüppes meie parimad võistlejad Novak ja Sikorski, peale head hooaja algust (7,31 ja 7,32 m.) ei näidanud pärast enam iseäralikk. Twardowski oli neile sel aastal kõrvaks vastaseks, — saavutas ilusaid tagajärge. Teivashüppes, meie „suremata“ Adamczaki kõrval oli noor Schneider — 3,65 m. Kõrgushüppes oli ilusaid edusamme märgata — noor Poola meister Chmiel pani ennast maksma kena võiduga ungarlase Kesmarky üle, — parandas Poola rekordi 183 cm. peale. Kuid see ilus tagajärg ei püsinud kaua, vaid löödi Nurmi võistlustel. Gedgovdi poolt — 184,5 cm. peale. Viimasel ajal tulevad teateid, et Plavczyk, kes C. I. W. P.-is (kehaliskasvatuse instituut) õppib, on harjutustel isegi seda tagajärge veel parandanud. Kuulis ja kettas purunesid mõlemad rekordid. — Heliasze poolt. Tema on juba praegu hea Euroopa klass kuulutokes, teda võib arvestada 15 mtr. tõukajate hulka. Kettas on tema suuri edusamme teinud ja võib võrrelda Doudaga (Tšechi) võrdseks. Neis mõlemis alas on suur tulevik Siedleckil. Oda, see on „perekonä“ Mikrutite triumf, Fran-

ciszek on juba mitu korda ületanud 60 m. piiri. Bruxelis saavutas 62,60 m. Teine vend Vladyslav, kes kaitses aega teenib, saavutab ka üle 60 m., kolmas vend Albin on eelmiste suurepäraseks reserviks. Peale eepooltoodust peab märkima veel vana veteraani Szydlovskid, kes ligemalt 20 aastat juba sportimisel. Igal harjutusel ja võistlusel parandab ennast ja nihutas isegi nii kaugele, et kahe käega odavise rekordid enda nimele kirjutas.

Mitmevõistlusel on Vieczorek esikohal. Temale järgnevad ligistikk Plawczuk, Balcer ja Siedlecki. Et Balcer jätke rohkem eelistab, kui kergejõustikku, siis on Plawczyk ja Siedleckil tulevikus rohkem lootusi. Need on talendid, kelledest võib siirduda Ameerika ja Soome taolised mehed.

Lõpuks peab veel allakriipsutama seda suurt kaotust, mida tõi meie kergejõustikule A. Klumbergi äraminek. See kõige parem ja võrdlemata õpetaja, viis meid mitte ainult üksikord kõige kõrgema klassi tagajärge saavutamisele. Kahju, et ei saanud teda alati ära kasutada.

Onneks katsub Klumbergi kaotust asetada Cejsik, kes areneb treenerina ikka paremuse poole. Mikrutit rekordid saavutamiseks, on tema palju kaasa aidanud.

Tuilaskmine kalifornlaste armsam jahisport. Inimesed olümpiamaal.

Pool aastat on jäänud aega olümpia mängudeni. Los Angelesist ja Kaliforniast on mõndagi kirjutatud. Seda maad on ülistatud. Alaline päike ja soe vesi meres, õitsvad puud ja lilled. Kuid maapind pole sugugi nii viljakandev, kui sellest armastatakse kõnelda. Alles alaline ja püsiv hoolitsemine aitab anda soodsat saaki. Kibe ja pinev olemasolu eest võitlus on vajalik läbilõõmiseks, paremale järjele pääsmiseks.

Kalifornia elanikkude armsamaks spordiks on vanast ajast peale tuilaskmine. Tuide peale jahipidamisel ei vajata koeri lindude ülesajamiseks ega ka saagi kättetoomiseks. Tuilaskmisel hinnatakse osavust iga mehe saagi järele, milleks vajalik on osavust ja kogemusi, kuna tuid lendavad kiirelt ja sealjuures tihti korrapäraseid sihmuutusi ette võtavad.

Pole teada, kes tuid määras lindude liiki, kelle peale võib jahti pidada. Kuid Ühisriikides on juba ammast ajast lubatud tuisid lasta.

Lõuna-Kalifornias algab tuijaht 1. septembril ja kestab 31. oktoobrini.

Kellegile pole lubatud lasta rohkem kui 15 tuid päevas või 30 tuid nädalas. Need nõuded kindlustavad asjaolu, et seda liiki lindude hävitamist ei leia.

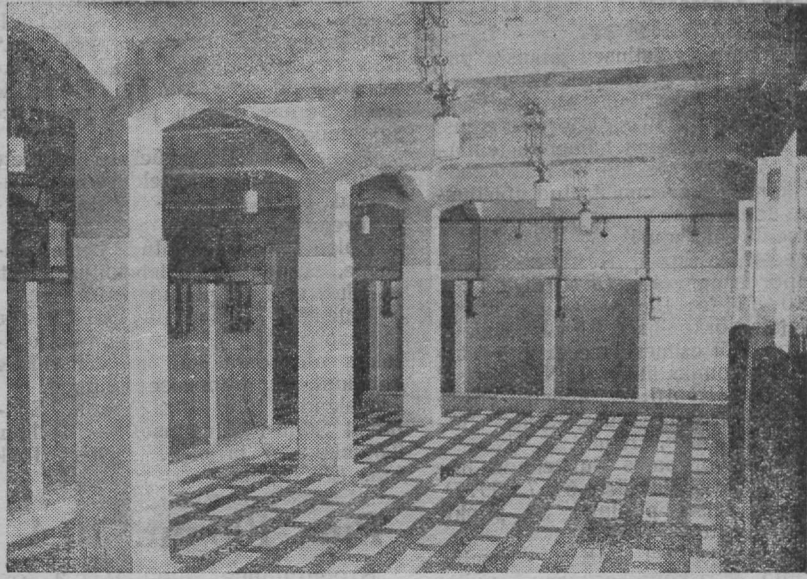
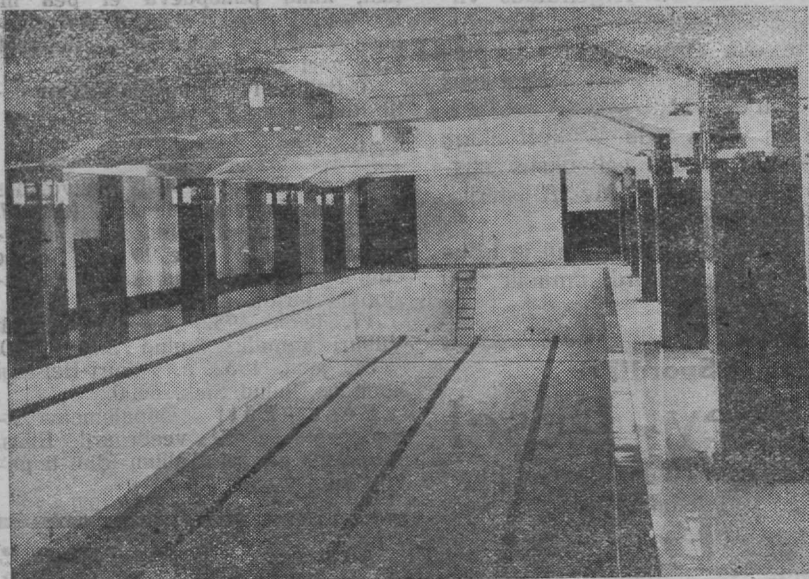
Rohuväljad ja umbrohukohad on paigaks, kuhu tuid hommikuti ja õhtuti kogunevad söögi otsimiseks. Edasi leidub neid kungaste külgedel ja kultiveerimata orgudes. Just sarnase maastiku tingimused, kus orud ja kingud vahelduvad, loovad raskusi jahipidamisel. Kuid see on ka asjaolu, mis jahtimisele naudingut annab.

Söögiotsimisel ongi tuid rohuväljade alalised külajastjad ning eriti hommikutundidel koguvad nad siana parvedena. Laskmine lühikeses rohus sünnitab lõbu, nagu nepijaht. Lastakse siis linde üksikult ja paariviisi. Häirituna tõusevad tuid kiireks lennuks. Pea-aegu närviline on tõus. Vahet lendavad nad tihedalt maa ligi-

dal, siis aga tõusevad nad kiirelt kõrgesse õhku. Nende lennukiirus alatasa kasvab. Vastupidi nepi kiirele kõrgele tõusule, tuid tõusevad võrdlemisi aeglaselt. Kuid muutub siis väga kiireks. Teatud kauguse juures on lasuga parem oodata kuni tui saavutab oma suurima kiiruse, kuna ta siis ühtlaselt lendab. Harilikult järgneb laskmine siis kui tuid maast tõusevad. Tahetakse aga kahte lindu korraga lasta ja seda õieti teha, siis nõuab see kunst juba kogemist.

Tuid kargavad tihti üles, lendavad mõned meetrid teadmata sihis ning alles siis arendavad äkitselt teist lennu suunda, mis on esimesest kõrgem. Sellest sihivahetamisest lennul tuilaskjatel alguses tekkivad ootamatud raskused.

Koeri pole vaja. Lastud tui langemist tuleb aga hästi silmas pidada. Kalifornia külajastjaid lubatakse jahti pidada, milleks tunnistusi ja juhatusi annab võrasteamet.

Uus võimlushoone Varssavis. Poola on viimastel aastatel määratud summe kulutanud spordile. Nii valmis 1930 a. sügiseks uus staadion, täielikum moodsaim ja avaraim Ida-Euroopas. Läänud aasta sügisel lõppesid uue võimla säädmistööd. Pilt — Varssavi kehalise kasvatuse ülikooli äsjavalminud võimla tähelepanu väärivad ruumid. Vasakul — basseini, paremal — duschiruum.

